

# TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

## ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.  
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.  
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la  
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la  
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.  
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

## INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori  
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.  
pentru fie-care publicare.

## Congresul național-bisericesc electoral.

### În numele Domnului.

Suntem tocmai în biserică, suntem tocmai în casa lui Dumnezeu, și cu pietate creștinăscă ascultăm sfânta slujbă, prescrișă pentru Dumineca Rusaliilor.

În casa lui Dumnezeu ne-am întrunit, întru numele Domnului ne începem lucrările noastre.

Programul lucrărilor noastre ni-l detăiază sublimile cuvinte din condaul dela Rusalii.

„Când s'au pogorit limbile amestecând, despărțit-au neamurile cel prea înalt, iar când s'au împărțit limbi de foc, întru o unire pe toți i-a chemat, și cu un gând mărim pe Preasfântul Duch”.

S'au amestecat limbile omenilor, s'au împărțit inimile omenilor, nu s'au fost la un gând: binele bisericeii, ci interese străine de binele comun au împins cuvintele la limbi și pe buze, interese străine de biserică au dat nutremânt inimilor, interese străine de biserică au determinat voința.

Urmarea a fost, că asemenea inimi împărecheate nu și-au putut ajunge scopul străin de binele comun, s'au împrăștiat fără a face un lucru bun, binele public, binele comun nu a fost cu nimica promovată, căci s'au pogorit un duch, care a amestecat limbile, și neamurile a despărțit cel prea înalt.

Când s'au împărțit limbi de foc, întru o unire toți au fost chemați la o singură lucrare.

Și lucrarea aceea a fost miraculoasă.

Acei omeni inspirați de Duchul Sfânt au făcut minuni, sau cu cuvintele scripturii vorbind: În tot pământul a eșit vestirea lor și la marginile lunei graiurile lor.

Cu pietate creștinăscă ne-am adunat în casa Domnului și am implorat Duchul sfânt, l'am rugat să se așeze între noi, și să ne curățescă de totă spurcăciunea.

Biserică ne spune, că Duchul acela este Duchul înțelepciunii, Duchul acela este Duchul înțelegerii, Duchul acela este Duchul temerei de Dumnezeu.

Duchul înțelepciunii se planeze asupra lucrărilor noastre, noi, cari ne-am adunat în casa Domnului, spre a alege arhiepiscop-metropolit la locul venit în vacanță prin trecerea la cele vecinice a metropolitului de pie memorie Miron Romanul.

Duchul înțelegerii se planeze asupra consultărilor noastre. Duchul înțelegerii se încăldecă inimile noastre. Duchul înțelegerii se determine voința noastră la această serioasă lucrare.

Duchul temerei de Dumnezeu se ne pună în ochi scopul pentru care ne-am întrunit.

E veduivă metropolia noastră. Cârja păstoririi vo' m se o dăm în mâna unui om, care se aibă în vedere binele bisericeii, interesele ei, binele vre-

melnic și cel vecinic al poporului român ortodox din metropolia noastră.

Bunul Dumnezeu în nemărginita sa voință a chemat la sine pe blândul metropolit Miron în zile de grea cercare pentru biserică noastră.

Ani 24 a avut în mâinile sale cârma bisericeii, și el între cele mai critice împregurări a sciut trece naia bisericeii prin stânci periculoșe, fără a i-se întempla stricăciune.

Încă e cald mormântul lui. Patimile omenesci au dat năvală asupra acestui arhieru.

Istoria nepreocupată va veni la timpul seu și va aprea activitatea acestui mare arhieru.

Voim să alegem următoriu în scaunul de metropolit.

Dă-ne Dómnne Duchul înțelepciunii, care se ne inspire, ca se putem alege pre cel chemat la această grea sarcină, dă-ne Dómnne Duchul înțelegerii, ca se putem veni la vot unanim pentru decorul bisericeii, dă-ne Dómnne Duchul temerei de Dumnezeu, ca suprimând ori-ce interes personal, singur numai interesul bisericeii se stea înaintea ochilor inimii noastre.

Atunci Dómnne: Mântuire ai lucrat în mijlocul pământului.

### Raportul

consistorului Metropolitan către Congres.

Nr. 289 M.

Mărit Congres!

Provincia noastră metropolitană a îmbrăcat doliu, clerul și poporul bisericeii noastre se află în adencă întristare și pretutindenea se manifestă cea mai profundă durere, căci în nóptea de 4 spre 5 Octobree a. c. după lungi și grele suferințe timp de șese săptămâni, trecând la cele eterne, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului multveneratului și acum jeliul părinte, arhieris. și metrop. Miron Romanul, care ales la această înaltă demnitate în ședința congresului din 21 Novembre 1874, și la 15/27 Decembre al aceluiași an introdus în scaunul aceleia, a condus destinele bisericeii aprópe un pătrar de secol, cu tact și înțelepciune, adese-ori între cele mai grele împregurări, a apêrat în stituțiunile bisericeii, a stăruit să le păstreze intacte, și anume a stăruit din tot adinsul, să le desvólte și aplice în sensul liberal, în care au fost concepute acelea.

Eminentele calități spirituale și virtuțile adevărat creștinești ale repositului, i-au câștigat, până ce era în viață, stimă și iubire generală, iar acum, când nu se mai află între noi, memoria lui este și pururea va fi binecuvântată de credincioșii bisericeii, cari înaltă ferbinți și pioșe rugăciuni către Atotputernicul D-șeu pentru odichna sufletului repositului arhieriscop-metropolit.

Consistorul metropolitan primind dela consistoriul arhidieceșan act oficial despre morbul, mórtea și înmor-

mântarea arhieriscopului-metropolit, în raportul din 5 octobree a. c. Nr. 7610, aclus aici sub ./, s'a întrunit numai decât a două și după înmormântare în ședința estraordinară și prin concludul care 'l prezentăm aci sub ./ a comunicat consistoriului arhidieceșan, și pe calea aceluia clerului și poporului arhidieceșan, condolența sa cea mai profundă, și a adus acest trist cas la cunoscința înaltului ministeriu reg. ung. și pe calea aceluia la preinalta cunoscința a Maiestății Sale ces. și apost. regesci, a preagrațiosului protector suprem al bisericeii noastre, de asemenea și la cunoscința înaltei case de magnați a dieței ungare, al cărei membru a fost repausatul în viață.

În urma acestei notificări, făcute în mod prealabil și din partea consistoriului arhidieceșan, Maiestatea Sa ces. și apost. regescă s'a îndurat preagrațios a-și exprima condolența sa pentru pierderea ce a suferit biserică noastră; de asemenea și Escelenția Sa Dl ministru de culte și instrucțiune publică, și Escelenția Sa Dl președinte al casei magnaților.

În ceea ce privea preparațiunile pentru alegerea noului arhieriscop-metropolit, aveau a se pune în aplicare dispozițiunile statutului organic § ii 155 și 156.

În scopul efectuării acestora la timp nimerit, având în vedere de o parte terminul de trei luni, în care scaunul arhieriscopesc-metropolitan vacant are să fie întregit prin alegere, iar de altă parte împrejurările timpului de iarnă în care înțrăm, și sêrbătorile cele mari cari ne stau înainte, — am convenit a convoca congresul național-bisericesc pentru alegerea de metropolit, pe ziua de Joi în 17/29 Decembre a. c., și acest conclud l'am adus în calea sa la cunoscința Majestății Sale, în conformitate cu cele ce le dispune §. 151 din stat. org.

În partea a două a celor ce erau de făcut, am dispus ca consistoriul arhidieceșan numai decât să pună la cale toate celea cari erau de trebuință, pentru-ca arhidieceșă să aibă aleși 60 deputați din cei 120, cari în înțelesul §-lui 155 din stat. org. vor compune congresul electoral, spre care scop în arhidieceșă avea să se alégă încă în toate cercurile electorale câte un deputat mirean, și în toate colegiile preoțesci câte un deputat din cler.

Tot atunci am dispus, să se întregescă vracutindenea în eparchii eventualele vacante care au înțrat în rëndul deputaților aleși pentru periodul congresual: 1 Octobree 1896 — 30 Septembrie 1899.

Într-una cu acestea am recercat consistoriile eparchiale, ca pe lângă urgența ce o reclamă terminul statorit pentru întrunirea congresului electoral, să fie cu considerare și la timpul iernei iminente, și avend în vedere ambele acestea, să dispună așa ca alegerile să se efectuescă încă în zilele de toamnă, priincioșe, iar actele electorale să se înainteze la metropolie cu totă

posibila grăbire, care garantéză convocarea congresului la bun timp și prezentarea deputaților la congres în număr complet.

Astfel apoi s'au efectuit în bună ordine și cu laudabilă promptitudine alegerile deputaților pentru congresul electoral în arhidieceșă, și alegerile spre întregirea vacanțelor în rëndul deputaților pentru congresul ordinaru, în arhidieceșă și în diecesa Aradului, — în diecesa Caransebeșului numărul deputaților pentru congresul ordinaru fiind complet.

Intr'aceea a sosit și notificarea dlui ministru de culte și instrucțiune publică din 1 Decembre nou a. c. Nr. 82,888, despre prea înaltă resoluțiune, conform căreia Maiestatea Sa s'a îndurat prea grațios a lua act despre concludul consistoriului metropolitan de a convocă congresul național bisericesc estraordinar electoral la ziua mai sus îndicată. — Actul se presintă sub %.

În modul acesta observate și efectuite toate câte le prescrie statutul organic, după ce au înțrat și actele electorale dela eparchii, s'a convocat congresul electoral prin cerculariul aclus aici sub %., adresat episcopilor și consistoriilor eparchiale, și tuturor deputaților congresuali aleși, și publicat în jurnalul care servește pentru publicarea actelor metropolitane, precum și în jurnalele care servesc pentru publicațiunile oficiale ale eparchiilor.

Acestea premise, ne luam voia a presentă Măritului Congres sub %./ lista generală a deputaților congresului estraordinar electoral, pe lângă actele alegerilor din arhidieceșă efectuite pentru acest congres, și cu actele alegerilor spre întregirea congresului ordinaru în arhidieceșă și în eparchia Aradului; sub %./ lista generală alfabetică a tuturor deputaților congresuali; iar separate de acesta, sub %./ %./ listele alfabeticale ale deputaților congresuali din arhidieceșă, și într-una din celelalte eparchii; și în fine sub %./ %./ biletele înșimate cu numele deputaților congresuali, pentru eventuala sortire a numărului escedent de deputați, în scopul de a stabili paritate între numărul deputaților din arhidieceșă și între al celor din ambele diecese sufragane, conform §-lui 157 p. 4. din statutul organic

La încheierea acestui raport notificăm Măritului Congres, că cu considerare la dispozițiunea din stat. org. §. 157. p. 1., am esmis comisariu pentru congres pe subsemnatul episcop, pe care ne luam voia a-l acredită în funcțiunea această la Măritul Congres.

Dat în ședința plenară a **consistoriului metropolitan**, ținută în Sibiu, la 27 Decembre 1898.

**Ioan Meșianu** m. p.  
episcop

**Leontin Simonescu** m. p.  
secretariu metrop.



## Ședința prealabilă.

Ieri, Mercuri în 16 Dec. v., la orele 3 p. m. deputații congresuali se aflau aproape în număr complet, în biserica noastră parohială din Sibiu-cetate.

Ilustritatea Sa Dl archimandrit și vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, luând cuvânt, a notificat membrilor prezenți, că Preaveneratul Consistoriu Metropolitan a numit de comisariu pentru conducerea actului alegerii de metropolit pe Prea Sfinția Sa Dl episcop al Aradului Ioan Meșianu, și roșă pe membri a alege o deputațiune, care să invite pe dl comisar la întrunire.

Cuvioșia Sa Părintele protosincol Augustin Hamsea (Arad) a propus o comisie de 5: din cler pe Il. Sa Dl Archimandrit și vicariu arhiepiscopesc Dr. Pușcariu și pe Preacuvioșia sa dl Archimandrit Fil. Musta; iar mireni: din archidieceasă pe dl deputat Mihail Cirlea, din diecesa Aradului pe dl deputat Petru Truța, din diecesa Caransebeș pe dl deputat Ioan Budințianu.

Se primește.

Comisia plăcă să invite pe comisari la întrunire.

P. S. Sa Dl Episcop al Aradului venind e întâmpinat cu urări de „trăiască!“, și ocupând locul presidial, salută pe deputați cu cuvinte alese, și arată scopul întrunirii acesteia, care este a pregăti unele lucrări ce-s de lipsă înainte de deschiderea însăși a Congresului electoral, care se va întâmpla mâine după serviciul divin.

Numește apoi de notar interimal al întrunirii prezente pe dl secretar Metropolitan, Leontin Simonescu, și-l poftesce să cetască raportul consistorului archidieceșan către cel metropolitan despre mărtea metropolitului.

Se cetesce raportul, arătând mersul bôlei și sfârșitul dureros al ei; apoi estrasul matricular despre mărte, și datele din el tôte, — și se iau la cunoștință.

Se cetesce apoi convocarea congresului (publicată deja la timpul seu).

Se ia spre scire.

Președintele roșă întrunirea să designeze pe membrul din sinul seu, care să răspundă mâine cuvântului de deschidere al congresului.

Dl deputat Nicolau Zigre propune pe dl deputat Dr. Alexandru Mocsonyi. Se primește. Dl Mocsonyi mulțumesc pentru acest semn de încredere, și primește cu plăcere a-și împlini mâine însărcinarea.

Comisarul invită pe membri a-și aduce pe mâine câte-o ședulă de votare, pregătită.

În urmă vestește că deschiderea congresului se va face mâine, în sala mare a casei comitatului, după serviciul divin împreună cu chemarea sfântului Duch, care va premerge în biserică.

## Serviciul divin.

Azi, Joi în 17/27 Dec., la orele 9 și 20 min. a. m. având să se începă sfânta liturgie, preoții slujitori îmbrăcați în sintele ornate bisericesti și urmați de corul seminarial bisericesc, au plecat întru întâmpinarea Preasfințitului Arhieru pontificant. Slujitorii sfântului altar mergeau în următoarea ordine: înainte diaconul Demetriu Cămpăean, ducând cărja arhierescă și sfânta cruce, apoi protopresbiterii Ioan Papiu cu Ignățiu Pap, archimandritul Filaret Musta cu protosincolul Augustin Hamsea, vicariul Iosif Goldiș cu archimandritul și vicariul arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, cest din urmă ducând Sfânta Evangelie.

La treptele motopoliei au întâmpinat pe Prea Sfințiile Lor Domnii Episcopi Ioan Meșianu și Nicolae Popea, dintre cari cel dintâi îmbrăcat în manthia arhierescă, iar al doilea în rassa negră călugărescă, și diaconul a predat Prea Sfințitului Episcop Meșianu cărja și crucea, iar ilustritatea sa archiman-

drilul vicariu arhiepiscopesc Dr. Pușcariu, sfânta evanghelie spre sărutare, — apoi au pornit în aceeași ordine, cu Prea Sfinții Episcopi în urmă, spre biserică.

La porța bisericeii corul a întâmpinat pe slujitorii sfântului altar cu tropariul Ruliilor: „Bine ești cuvântat Hristose“ și cu cântare au intrat în biserică unde s'a servit, cu pompa cuvenită, sfânta liturgie, pontificând Prea Sfințitul Episcop al Aradului, iar P. S. S. Episcopul Popea al Caransebeșului ocupând loc la drépta scaunului arhieresc.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul distins al dlui profesor Dima.

## Deschiderea Congresului.

Ședința I.

La orele 11 și 20 minute deputații fiind întruniți în sala mare a comitatului, dl deputat Parteniu Cosma propune trimiterea unei deputațiuni de 2, care să invite pe Prea Sfinții Episcopi la ședință. Să alege din cler deputatul Dr. Remus Roșca, iar mirean deputatul Iosif Pușcariu.

P. S. Domnii Episcopi sosesc la ora 11 și 30 minute, întâmpinați fiind cu „să trăiască“.

P. S. S. Dl Episcop al Aradului I. Meșianu, ca comisar al consistorului Metropolitan, ocupând scaunul presidial, cetesce cuvântul de deschidere a Congresului, pe care vom avea bucurie a-l putea publica în întregime în numărul nostru viitor. E o vorbire plină de căldură apostolică, de simț de iubire și de inimă românească.

Amintind cuvântul de mărtea repositului metropolit Miron, congresul prin sculare dă expresie regretului seu pentru pierderea lui.

Iar la locul unde cuvântul amintește cu recunoștință din partea bis. numele M. S. Monarchului, congresul aclamă întreit „trăiască“ la adresa M. Sale.

Președintele declară congresul de deschis

Dl Dr. Ales. Mocsonyi, răspunde prin o vorbire clasică, frumos alcătuită și plină de imagini frumoșe și de idei înalte, esprimătoare de mult adevăr. Vom face publicului român plăcerea de a-i reda întregă acestă cuvântare a dlui Dr. Mocsonyi, care ni-l presintă de nou ca pe un adenc și logic eugetător, cuvântare întreruptă adesea de vii aprobări și aplause din partea Congresului.

Se constituie biuroul interimal: numindu-se din presidiu de notari ad hoc: Mateiu Voileanu, Dr. Traian Putici și Dr. Traian Badescu din cler, Dr. Elie Cristea, Dr. Iustin Pop, Dr. Petru Ionescu, Dr. I. Șenchea, Ioan Sêrbu și Dr. Nestor Opăreanu mireni, iar de notar general dintre aceștia pe Mateiu Voileanu.

Presidiul invită pe secretarul Metropolitan să cetască lista deputaților deja verificați în sesiunea trecută: Se constată că sunt prezenți 76 și 8 absenți.

(Absenți sunt din diecesa Caransebeșului și Aradului, deci la stabilirea parității din archidieceasă vor fi trași la sorți și declarați fără vot atâția, pe câți lipsesc din cele 2 diecese la olaltă).

Se provocă deputații nou aleși a-și presenta credenționalele.

Nou aleșii (publicați de noi deja) își presentă credenționalele în persoană toți, afără de unul (Dionisiu Roman, care și l-a prezentat prin alt deputat).

Presidiul: Fiind prezenți 111 deputați (76 verificați, 35 neverificați) se va purcede la constituirea definitivă a biuroului și alegerea comisiei verificătoare.

Biuroul se realege ca definitiv tot cel provisoriu arêtat mai sus.

În scopul unei consultări asupra comisiei de verificare, se suspinde ședința pe 10 minute.

La redeschidere să comunică combinația făcută privitor la alegerea comisiei verificătoare, care primindu să,

sunt declarați aleși în comisie deputații Nicolae Ivan, Dr. I. de Preda și Mih. Cirlea din archidieceasă, Voicu Hamsea, Petru Truța și Ignatie Pap, din diecesa Aradului, Mihail Popovici, Dr. Barzu și Titu Hațeg din diecesa Caransebeșului.

Notariul general M. Voilean cetesce apoi raportul general al consistoriului Metropolitan către Congres, (publicat de noi pe pagina primă a numărului de față).

Presidiul desbinând raportul gen. în 2 părți, întâia: privitoare la mărtea metropolitului, propune că aci să se deie solemn de Congres expresie doliului se față de pierderea regretatului arhieru, așa eternisând în analele congresuale acest doliu. Să dă expresie prin sculare, —

partea a doua a raportului, despre alegerile întregitoare, se ia la cunoștință.

Presidiul amintind cu pietate de greaua lovitură ce a ajuns pe augusta familie domnitore prin pierderea M. S. Impărătesei Regine, propune să se deie expresie condolenței Congresului prin sculare și „Vecinica ei pomenire“ și prin trecerea acestui semn de condolență în analele congresului actual. Congresul dă semnul omagial de condolență.

Deputatul Zigre propune ca atât cuvântul de deschidere cât și răspunsul clasic al dlui deputat Mocsonyi să se trecă întregi la protocol.

Să primește.

Ședința proximă să anunță pe mâne la ora 10 a. m.

Ședința primă a sesiunii, s'a închis la ¼ la 1 p. m.

## Monument

lui

## ANDREIU ȘAGUNA.

La inițiativa d-lui director gimnazial Virgil Onițiu, în urma apelului esmis de densusul către elevii școlilor noastre medii, acestia au făcut în fiecare clasă colectă pentru a contribui și ei în scopul augmentării fondului pentru monumentul fericitului Șaguna. Acestă purcedere laudabilă face onore elevilor și conducătorilor profesori, cari au știut folosi acest moment pedagogic, de a sfîrni sentimentul de recunoștință față de bărbații binemeritați ai bisericeii și neamului.

Lista contribuțiilor se presentă după clase astfel:

Din cl. I. gimn.	56 elevi au contrib.	fl.	8.16
" " II. "	54 " " "	"	7.10
" " III. "	32 " " "	"	3.44
" " IV. "	49 " " "	"	8.—
" " V. "	32 " " "	"	9.—
" " VI. "	24 " " "	"	9.33
" " VII. "	26 " " "	"	7.30
" " VIII. "	24 " " "	"	20.70
" " I. reală	23 " " "	"	1.42
" " II. "	23 " " "	"	2.25
" " III. "	25 " " "	"	2.15
" " IV. "	22 " " "	"	2.65
Suma:	82 fl. 10 cr.	=	164 cor. 20 fileri.

## Revistă Bisericească.

### Literatură teologică.

Literatura bisericească română se îmbogățește neîncetat. În nenumărate rânduri ne-am exprimat în paginile acestei reviste credința în prosperitatea literaturii noastre bisericești. Am spus între altele, că facultatea de teologie va servi ca cel mai puternic impuls la această, cum și numărul crescând al teologilor de pretutindenea.

În țări culte prin eselență, ca Engiltera și Germania, literatura teologică ține primul loc între diferite literaturi! Și cât de puternice sunt aceste țări, și cum ar trebui să servescă de pildă mai cu seamă țării mici, cari nu sunt încă destul de solid întemeiate.

Să venim însă la chestiune. Am înaintea mea mai multe lucrări teologice despre

care mă simt dator față de cetitori se vorbesc.

I. „Sfântul Vasile, Arhiepiscopul Kesariiei Kapadochiei (329—379)“, traducere de Iosif Metropolit Primat București. Tipografia cărților bisericești, 1898.

Activitatea literară de până acum destul de rodnică a I. P. S. Iosif Gheorghian, e cunoscută în deajuns. I. P. S. Sa a tradus în românește „Istoria bisericească de Eusebiu“ și de Sozomen, fără să mai amintesc pe cele traduse și tipărite mai înainte.

Lucrarea acum mai sus citată cuprinde 23 de capitole în 472 de pagini, și e una din cele mai complete din câte există asupra marelui bărbat al bisericeii creștine.

În capitolul I. se tratăză despre copilăria și întâia educație a sf. Vasile. După o introducere în care se enumără părinții bisericești însemnați din vécul al IV, se arată relațiunile strînse dintre Vasile și Grigorie de Nazianz, fiind că buni prietini au fost până la sfârșitul vieții lor, și părerea autorului e, că nu pot fi despărțiți nici după mărte. În sfârșit după ce se mai vorbesc despre familia lui Vasile și despre prima sa instrucție, se vorbesc în general și despre educațiunea copiilor în vécul al IV-lea. — În capitolul al II-lea se tratăză despre mergerea sf. Vasile la Atena spre a-și continua studiile, cu acest prilej se vorbesc despre școlile publice în vécul al IV-lea, etc. — În capitolul al III-le se arată, cum sf. Vasile se lepădă de lume după întorcerea sa din Atena și după ce dă lecțiuni de retorică. — În capitolul al IV-lea ni se arată, cum sf. Vasile s'a retras din lume și devine legislatorul vieții monahale, împreună cu prietenul seu Grigorie. În acest capitol se schițază și regulile care au fost date de sf. Vasile, și care au devenit codicele fundamental al vieții monahale în Orient. — În capitolul V-lea se arată cum sf. Grigorie a fost hirotonit preot, cum sf. Vasile a primit de asemenea preoția, cum combate prin trei scrieri pe Eunomiu, un aderent al lui Arie, și în sfârșit cum a fost însărcinat de către episcopul de Cesareea să țină credințioșilor cuvântări asupra „paremiilor“. — În capitolul al VI-lea și al VII-lea se tratăză despre Iulian Apostatul, despre educațiunea lui, despre tendințele lui de a reînvia păgânismul, despre ținuta lui Vasile și a lui Grigorie față de Iulian. — În capitolul al VIII-lea, al IX-lea, al X-lea, al XI-lea, al XII-lea și al XIII-lea se analizează diferite omilii și panegirice ținute de Vasile în diferite ocașuni. — În capitolul XIV, XV și XVI se vorbesc despre caritatea sf. Vasile în urma marelui fomete, care a bântuit Asia mică la 368. În sfârșit se vorbesc despre alegerea sa de episcop al Cesareei, și despre întemeierea unui institut de bine-facere pentru sêraci și bolnavi. — În capitolul XVII, XVIII, XIX și XX se tratăză despre ținuta lui Vasile față de persecuțiunile împăratului Valens contra bisericeii ortodoxe; despre neînțelegerile dintre biserică orientală și occidentală. — În capitolul XXI și XXII se analizează omiliile sf. Vasile asupra exaimeronului sau asupra creațiunii; sistemul filosofilor păgâni și vederile creștine. — În ultimul capitol XXIII se vorbesc despre bôla și încetarea din viață a sf. Vasile.

Sf. Vasile a fost în adevăr unul din cei mai mari bărbați ai bisericeii lui Christos în general, și în deosebi al bisericeii orientale.

Scrierea acestă tradusă de curând în românește de I. P. S. Metropolit Primat Iosif, espune până în cele mai mici amănunte marile merite ale sf. Vasile pentru biserică lui Christos. E una din cele mai complete scrieri asupra activității sf. Vasile. Pe lângă această e alcătuită într-un stil așa de curgător și simplu, în cât pôte fi la dispozițiunea ori și cui.

Ne facem o datorie de a o recomanda tutulor cititorilor noștri: ea trebuie să facă parte din biblioteca fie-cărui preot, din biblioteca fie cărei bisericeii.

(După „Biserica Ort. Rom.“)

## Din diecesa Aradului.

### Pentru Monumentul lui Șaguna.

Se știe că P. S. Sa Părintele Episcop al Aradului Ioan Meșianu a dat și P. Sa un călduros circular către credințioșii eparchieii sale, pentru a contribui la fondul de Monument lui Șaguna.

În urma acestui circular, corpul profesoral dela seminarul diecesan din Arad a grăbit a premerge cu pildă bună, contribuind spre acest scop cu următoarele sume: Augustin Hamsea director 20 fl.; Teodor Ceonțea profesor 10.; Romul Ciorogariu profesor 10 fl.; Dr. Petru Pipoș profesor 10 fl.; Ioan Petran profesor 10 fl.; Dr.



George Proca profesor 10 fl.; Ioan Petrovici profesor 10 fl.; Dr. George Dragomir profesor 10 fl.; Dr. Aurel Demian medic seminarial 10 fl.; Trifon Lugojan, profesor de cant 10 fl.; și Iosif Tisu învățător la școala elementară de aplicațiune 10 fl. Suma totală 120 fl.

(După „Biserica și Școala“)

### Pentru adevăr.

Brașov, 15/27 Dec. 1898.

Domnii G. B. Popp și Diam. Manole s'au pus să publice, când în „Voința naț.“ din Buc., când în „Tribuna Pop.“ din Arad, articoli fulminanți, vrând să deslușască chestia „rente“ și a „școlilor din Brașov“ în sensul, cum le vine dlor lor la socotă.

Procedura dlor de acum se reduce, se înțelege, la intenția de a se desvinovați de sub povara greșelilor, ce li s'au îngrămădit la activul dlor din anii din urmă ca parochieni și membri în comitetul bisericii din Brașov-Cetate.

Cum de regulă fac toți omenii ajunși în asemenea pozițiune, așa și domnii Pop și Manole: întortochiază multe lungi și late. „Jeder wird selig in seinem Glaube“, căci chestia „rente“ și a „școlilor“ e clară, în sine. Ceva tot e de observat dlor Manole și Pop, nu în chestia „rente“ și „a școlilor“, ci a bazei pe care se pun densii când discută. Domnii acestia adevărat totdeauna își dau aerul a vorbi în numele „Românilor din Brașov-Cetate“. În felul acesta apoi s'a și produs în România convingerea greșită: că adevărat în Brașov ar fi vorba de o certă, ori luptă, cum se numește, între Români din Brașov-Cetate și între cei din Scheiu.

Pentru ca domnii Pop și Manole să facă impresiune, se și tot provocă la domnii „Steriu“ „Dr. Baulescu“, „Nica“ etc. și la „Increderea sinodului parochial“.

Pentru ca să se scie înse, e bine să se spună, că domnul G. B. Pop și-a format un comitet la biserică, 13 inși, după plac. Totă încrederea o au deci dnii Pop și Manole în acestia și în de-al de bieții Ocășan, Ploscă și alți vreo 5-6 de acestia, a căror conștiință o știe dl Pop împăca, ca să voteze în sinod cu dlui. Și așa ti și este foarte ușorată poziția.

Etă cum se joca apoi domnii din „Cetate“ Brașovului „de-a sinodul“ ori „de-a constituțiunea“: E convocat sinodul ca să iee la cunostință sentința consistorului metropolitan, prin care se desaprăbă procedura comitetului. Un membru al comitetului face propunerea (în sinod), ea, fiind sentința rea, ilegală, etc. să nu se iee la cunostință, și să se voteze încredere comitetului. Se face și contra-propunere. Vine la vot. Pentru propunerea comitetului votăză cei 13 membri ai comitetului, și încă biețul șuster Ocășan și alți 3 ortaci, și așa aceea intrunesc 17 voturi, primind valoare de conclus, căci încă 17 credincioși nu se pot întruni la sinodele noastre parochiale. Mulți sunt prea scârbiți decât să mai vină la sinode.

Alt sinod, ca esemplu.

Consistoriul archidieceșan destitue pe toți membrii comitetului parochiei din cetate, din delegațiuni, și dispune să se convăce îndată sinod ca să se alégă alții. Se întrunesc sinodul. Dl G. B. Pop, președintele comitetului, în calitatea de președinte al comitetului, injură pe consistor și sentința lui, însinuând protest, iar în calitate de parochian și membru al sinodului propune să nu se alégă alții, căci bani sunt dór cei „aleși“. Se face și propunerea să ne ținem de ordinea dleii. Vine tréba la vot. Votéză 13 membri din comitet, Ocășan și ceilalți „aduși“ și nu „chemați“, și comitetul e mântuit. Și cine face parte din comitet? O clică de rudenii și pretini de necaz, și o parte bună de material de umplutură.

Să nu se credă însă, că dóră numai cu acestia sunt membrii parochiei din Brașov Cetate. Mai sunt d. e. P. Nemeș, notar public, Tache Stănescu, Mih. Stănescu, Ciurcu, Birea ș. a. comercianți; Demian, Dr. Meșian, Dr. Moșoiu advocați; G. Chelar, Dr. Blaga, Ciortea, Percea, Vătășan, profesori, toți nici mai proști, nici mai puțin cinstiți ca dl Pop și Manole.

Deci mai slăbiți cu încrederea în sinodul parochial, căci aici stați pe o basă rușinosă.

Un parochian din Brașov-Cetate.

## Revistă Externă

### Comerțul Angliei.

Vorbind despre comerțul Angliei, ministrul englez de comerț Ritchie, a ținut de curând că simte o neliniște din cauză că Anglia suferă o mare concurență în esport, mai cu seamă din partea Germaniei și a Statelor-Unite americane.

Dela 1891 încôce, exportul Franței a crescut cu 1 1/2%, al Germaniei, Olandei și Belgiei, împreună, cu 12 3/4%, al Statelor-Unite cu 18%, pe când esportul britanic a scăzut cu 4%.

Cu toate acestea — a continuat ministrul — Anglia nu invidiază pe aceste țeri pentru creșterea bunăstării lor, căci ori de câte ori țerile străine s'au bucurat de astfel de avantagii și au devenit mai bogate — acesta a fost și în profitul Angliei. Propășirea Germaniei nu trebuie atribuită numai învătământului ei superior, ci stărei strălucite a învățământului secundar. Ministrul își exprimă speranța că și poporul englez își va îndrepta atenția asupra acestui punct.

### Scrisoare din Seliște

A V-a conferință publică; — Cuvântul. trup se va face. — Pentru monumentul lui Șaguna.

Seliște 15 Dec. 1898

A cincea conferință ținută Duminecă a succes într-o tôte ca și cele anterioare.

Dl învățător Dumitru Mosora și-a cetit instructiva conferință despre: *Reuniuni*. În introducerea d. sa arată că ținta celor ce rîvnesc la înmulțirea semenilor lor, și numai a lor, este: ruinarea atât materialicesce cât și moralicesce a popoarelor conlocuitoare. „Noi Români, dice d-sa, suntem avisați numai la noi înșine, căci nouă nimenu nu ne dă nici un ajutor, nu ne vine cu nici un sprigin nici municipiul, nici statul, nici nimenea. Noi înșine trebuie să ne ajutăm!“ Vorbește despre însemnătatea reuniunilor în general, iar în special vorbește despre înșoțirile de păstrare (bănci). Arată însemnătatea cea mare a acestora, deo-ace prin înființarea lor, pe lângă alte bune e și acela, că a scăpat pe popor de robia materialicescă a băncilor și cămătarilor străini. Vorbește apoi despre Reuniunile de agricultură, de meseriași, de consum, de cumpătare, culturale etc., arătând folosul și însemnătatea fiecăreia.

Mai amănunțit însă a vorbit despre *„Reuniunile de înmormântare“*. După ce arată pe larg într'un mod de toți priceput, întrégă alcătuirea acestor reuniuni, închee cu cuvintele: „Aici la noi înființarea unei reuniuni de soiul acesta, ca nicăiri pôte alt-undeva, e foarte simțită. Sfințele sêrbători ale Crăciunului, sunt de părere, că prin nimic altceva nu le-am putea consfinți mai frumos estan, ca atunci, când vom înființa și noi Seliștenii o Reuniune de înmormântare. Mod ru este, numai v o i n ț ă să avem!“

Aruncă apoi o privire fugitivă asupra vieții reuniunilor ce deja există în sinul poporului nostru. Constată cu durere, că chiar de aceia pentru cari ele sunt făcute, nu sunt îndeajuns spriginite, de poporul țeran.

Prin calde și românești cuvinte îndemnă spriginirea tuturor reuniunilor, și apoi închee: „Țeranii români au sfântă datorință a îmbrățișa și sprijini cu căldură reuniunile românești, ba e chiar timpul suprem să se desșepte odată din somnul cel de mörte și să se unescă în cugete și simțiri, dar mai ales să se unescă la sêvêrșirea de mari fapte românești!“

Conferința a fost ascultată cu viu interes și autorul cu plăcere aplaudat.

A urmat o mică pauză, după care dl Dr. Nicolau Caletariu a preles despre: „Primele mijloce ce trebuie să se ia în casuri de nenorociri“ d. e. la răniri, arsuri, înghețare, otrăvire etc.

Predate acestea cu multă cunostință de cauză, numărul public le-a ascultat cu plăcere și s'a depărtat și deastădată îmbogățit cu nouă și practice cunostințe.

Conferința viitoare va fi Duminecă!

Modestele noastre conferențe își vor da în curând rōde binefăcătore și vădite.

Pe lângă cele 5 reuniuni existente deja în comuna noastră, precum sunt reuniunea de păstrare, reuniunea de meseriași, reuniunea pompierilor voluntari, un despărțământ al reuniunii agricole și altul al „Asociațiunii“, avem firma speranță că se va înființa cât de curând și o „Reuniune de înmormântare“. Astfel cuvântul trup se va face!

Să ajute D-șeu!

\*

Corpul învățătoresc dela școala primară de aici în ultima s'a conferință lunară a *decis a se face o colectă pentru monumentul Marelui Șaguna și între elevi*, după sêbătorile Crăciunului, având atunci fiecare elev bani câștigați cu colindele.

Cei mulți înainte!

„Cassa de păstrare“ (reuniune) de aici a votat deja 100 fl. pentru monumentul lui Șaguna. Resultatul colectei din popor, să speréză a fi foarte multă-mitor!

Aici se pune mare pond pe aceea, ca nimenea să nu rămăde din comună, care să nu fi contribuit cu dinariul său, cât de puțin.

## Noutăți.

Din Cămpuri-Surduc ni-se scrie: Onorată Redacție! Întemplantarea a voit ca în călătoria mea să asist și eu la sfințirea unui nou clopot ce s'a cumpărat de către preotul Ioan Budoiu și soția d-sale pentru biserică nou zidită în Cămpuri-Surduc Clopotul e după sistemul nou și costéză 220 fl. Acestă frumoasă biserică, podoba jurului acestuia, s'a zidit mai mult cu ostenelele preotului Budoiu, și cu jertfele mari în tot chipul ce le-a prestat, și pe cari eu le cunosc ca martor, tôte. Scriș'a în drăpta și în stânga, și rugat'ă pe unde numai a putut, și a adunat bani, cărți bisericesci, tot edițiuni nouă, și de cînste pentru biserică acesta. Cu timpul, după cum ved, va fi biserică acesta o biserică model, între cele românești, căci nisuinta neobositore a preotului Budoiu într'acolo e îndreptată.

Lipsită fiind această biserică, zidită la o pozițiune foarte favorabilă, de tôte recușitele bisericesci, acum ce se câștigă într'ênsa, se câștigă cu stricta observare ca să corespundă legii noastre ortodoxe și timpului modern. Fie spre laudă d-lui preot ca și poporului care l'a ascultat!

L. P.

Secretar al institutului de credit și de economii „Albina“ a fost ales în ședința dela 16/28 Dec. a direcțiunii, dl avocat Dr. Ioan David din Munții Apuseni.

Producțiune în Seliște. Corpul învățătoresc din Seliște invită la producțiunea care o arangiază Sâmbătă, în 26 Decemvrie st. v. 1898 „în sala festivă“ a școlei. Venitul curat este destinat „fondului bibliotecii școlare“.

Mörte. Direcțiunea cassei de economii „Olteana“, societate pe acțiuni în Viștea-inferioră, aduce la trista cunostință, cumcă Ioan Oana comptabil al acestei societăți, după grele suferințe, a încetat repentin din viață în 22 Decemvrie a. c la 3 ore p. m. în al 31-lea an al vieții și al 8-lea an al căsătoriei. Fie-i memoria binecuvântată!

Căderea unui meteor? Din Cața ni se scrie, că în una din zilele trecute între orele 4—5 sara a cădut la marginea comunei un meteor apröpe de mărimea unei pline, un glob foarte roșu. Căutându-se însă locul pe care s'a vëcut a fi cădut corpul ceresc, nu s'a aflat nici o urmă.

## AMVONUL

### Predică

rostită cu ocaziunea hramului în Biserica Sf. Nicolae din Brașov.

(Incheiere.)

Cântările sfinte ni-l presentă pe sfântul Nicolae, din punct de vedere trupesc: Cărunt, pentru-că se dice într'o cântare „că împreună ția strălucit din căruntețe mintea“.

Din punct de vedere sufletesc: Tare în credință, blând la fire, cu mare stăpânire de sine și modest, pentru-că se dice într'altă

cântare: „Îndreptător credinței și chip blândelor, învățător înfrânării, te-a arêtat pe tine turmei sale adevêrul lucrurilor, pentru acesta ai căștigat cu smerenia cele înalte, cu sârăcia cele bogate, părinte Ierarche Nicolae“.

Curajos, pentru-că într'altă cântare se dice, că i-a spus eparchului Evlavie, care închisese pe nedrept trei creștini: „Deslegați degrab pe cei-ce țineți la închisore legați în temniță, că nu sunt vinovați de junghiere fără de lege; dar de nu mă vëți asculta pe mine, pără voui face la împêratul asupra ta, cătră Domnul, rugându-mă“.

Înțelept, pentru-că se dice într'altă cântare: „Uitându-te întins la înălțimea științei și privind în taină adêncul înțelepciunii, cu învățăturile ai îmbogățit lumea, părinte Ierarche Nicolae“.

Mare predicator, pentru-că se dice într'altă cântare: „Mai vërtoș decât fagurul de miere dulcêță isvorêsc cuvintele tale“.

În fine mai pe sus de tôte mare și neîntrecut bine-făcător, pentru-că se dice într'altă cântare: „Al sârăcilor și al vëduvelor folositor, limanul cel prea lin, la care scăpând cei cuprinși de valurile vieții se mântuiesc“.

Dacă adunăm, iubiiilor creștini, tôte aceste însușiri la un loc: Tare în credința ortodoxă, curajos, înțelept, mare predicator, plin de smerenie, blând la fire și mare binefăcător, ne convingem, că nici în cea mai înaltă știință nu vom găsi însușiri mai potrivite pentru un arhieru. De aceea cu mare drept și cu multă pricepere i-au ținut sfinții părinți: Podoba arhieruilor.

Acesta este pe scurt portretul sfântului Nicolae.

Vi-l-am spus nu numai ca să-l știți și voi, ci ca să-l avem cu toții și de înaintea ochilor și să căutăm a face după puțință și noi ca el, mai ales, că noi ca parochieni ai acestei sfinte biserici, îl avem de hram și de patron!

Cei dintâi, cari au călcat pe urmele sfântului Nicolae și cari în chipul acesta s'au făcut bine plăcuți lui D-șeu, au fost fără îndoială marii binefăcători și neuitații ctitori ai bisericii noastre.

Iubitele lor nume de dulce amintire vile spun zidurile acestui sfânt lăcaș; iar clopotele acestuia, de câte ori dingănesc, parcă vreau să ne învețe: Nu uitați nici odată pe binefăcătorii voștri!

Să cuvine deci, iubii mei parochieni, ca înaintea acestor umbre mărețe, cari cu ocaziunea hramului îndeosebi își părăsesc locașurile lor cerești și se cōbōră în mijlocul nostru, să plecăm cu respect genunchii noștri și să ne rugăm cu credință ferbinte și neclintită:

Tu, Dōmne stăpânul tuturor vëduțelor și nevëduțelor, trimite Duhul tēu cel sfânt la noi, ca să ne învețe a ne face vrednici de binefacerile ctitorilor noștri!

Iar voi umbre nobile și mărețe, reînțorțeți-vē în locașurile de fericire și odihniți în pace!

Fiți sigure, că atăta timp, cât va sta pētră pe pētră la biserică Sf. Nicolae și la mândrile școle centrale române ortodoxe din Brașov, nume dulci ca: Grigorie Voevod, Neagoe Voevod, Petru Voevod, Aron Voevod, Mihai Voevod, Scarlat Voevod, Nicolae Voevod, Grigorie Voevod, Dimitrie Voevod, Alexandru Voevod, Alexandru Voevod, Alexandru Voevod, Dōmna Stanca, Dōmna Stanca, Dōmna Ecaterina, Emanuil, Zoe, Stanca, Maniu, Zamfira, Smeranda, Păuna, Maria, Dimitrie, Monachul Ioasaf, Flōrea, Monacha Teofana, Ierodiaconul Dionisie, Ioana, Ecaterina, Adrian, David, Paraschiva, Mușă, Todorașcu, Mateiu, Petru, Ioan, Stoica, Monachul Damaschin, Stefan, și Stanca — în veci nu vor peri. . . .

Dr. Vasile Saftu.  
paroch.



Au apărut:

**Anuar  
financiar și economic**pe  
**1898**redactat de  
**Petra Petrescu.**

Anul V.

Prețul fl. 120.

De vânzare la

**Un capitol  
din  
contabilitatea dublă**de  
**I. C. Panțu,**  
profesor la școala comercială superioară din  
Brașov.

Prețul 50 cr.

Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu.

În Tipografia archidieceșană din Sibiu a apărut

**DOTAȚIUNEA  
CLERULUI.**Reflexiuni asupra proiectului de lege despre întregirea  
venitelor preoțeștide  
**ILIE DINURSENI.**

Broșura se estinde pe 147 pagini și are următorul cuprins:

Un studiu asupra proiectului de lege mai sus numit,  
care s'a publicat în mai mulți numeri ai „Telegrafului  
Român” din anul acesta. Memoriul dela 1850 al episco-  
pului, mai târziu metropolitului**ANDREIU baron de ȘAGUNA,**asupra dotațiunii clerului; apoi proiectul de lege despre  
întregirea emolumentelor preoțești și în urmă interesanta  
motivare, cu care ministrul cultelor și instrucțiunii publice  
a prezentat dietei acel proiect, și pe care ȋiarele române  
au publicat'o numai în scurte excerpte.Fiind chestiunea dotațiunii clerului actuală, credem,  
că autorul acestei broșure a făcut un bun serviciu bise-  
recei române, dând ocaziune clerului a cunoșce cât mai  
de aproape numitul proiect care privește atât de deaprobe  
sôrtea lui. Este în interesul bisericeii că proiectul să fie  
cunoscut în cercuri cât mai largi, de aceea o recomandăm  
mai ales atențiunii clerului nostru, precum și a aceloră,  
cari se interesază de mersul afacerilor nôstre bisericesci.

Prețul 1 coronă.

Se pôte procura din

Librăria Tipografiei archidieceșane, Sibiu.

**Avis!**Domnilor învățatori și directori de școle le recomandăm depositul nostru  
de **charte geografice** aprobate de Inaltul Minister reg. ung. de culte și  
instrucțiune publică, precum:

Charta Ungariei de părete . . . . .	fl. 5.75
„ Austro-Ungariei de părete . . . . .	„ 5.75
„ Europei de părete . . . . .	„ 6.—
„ Asiei de părete . . . . .	„ 9.—
„ America de Nord de părete . . . . .	„ 7.—
Apoi singuraticite comitate din Ungaria á . . . . .	„ —10—15
„ Ungaria, ediț. format mic à . . . . .	„ —15
„ globuri terestre simple cu fl. 1.—, 2.—, 3.30, 5.30, și . . . . .	„ 10.—
„ globuri terestre cu meridian 3.15, 5.—, 8.40, 12.60 și . . . . .	„ 40.—

Asemenea oferim tot felul de recuise pentru școlă: ceruse (Hardt-  
muth), cerneli (Leonhardi), pene (Kuhn & Comp.) etc.

Librăria Tipografiei archidieceșane.

Cel mai indispensabil Călindariu pentru fiecare preot și  
învățatoriu este fără îndoelă**Călindariul**  
**archidieceșan,**ce se pôte procura la **Librăria archidieceșană**, Sibiu cu  
prețul de **30 cr.****Călindariul** pe anul **1899** este dedicat memoriei răposa-  
tului arhiepiscop și metropolit **Miron Romanul**, cuprinđend:  
fotografia aceluia, o biografie scurtă, apoi date interesante din  
bóla lui, mórtea, înmormântarea și numeroșe condolente, incurse  
din acest incident. Pe lângă partea pur calendaristă mai cuprinde  
genealogia, consemnarea regenților mai însemnați din Europa;  
afaceri de poștă, tren și telegraf, scala timbrelor și computărilor  
de interese, precum și întreg șematismul metropoliei ortodoxe ro-  
mâne din Transilvania și Ungaria și în deosebi șematismul amē-  
nunțit al archidieceșei, atât de trebuincios în tóte afacerile biseri-  
cesci și școlare. Indicarea agendelor parohiale și protopreshiterale,  
specificate după luni; estrase folositoare din regulamentele consisto-  
rului archidieceșan; indigitari pentru învățatorii soldați; tēgurile,  
anunțuri etc**Îl recomandăm tuturor!**

In *Tipografia și Librăria archidieceșană*, din Sibiu, se ală de vânzare

calendar block de părete cu stilul vechiu și nou (ediț. de România) à fl. —.75

calendar block cu stilul nou à fl. —.50

Calendar pentru însemnări după săptămâni (Wochen-Vormerkkalender) . . . . . à fl. —.75

Calendarul revistei „Lumea ilustrată” pe anul 1899 . . . . . à fl. —.75

**Orologe de buzunar americane.**Cu garanță, că nickelul nu-și schimbă colórea, construcția mai esactă și mai  
bună decât a celor mai scumpe.

Prețul de bucată florini 3.—

Pe lângă garanță, până unde ajunge proviziunea.

Lângă orologiu lanț argintit cu 60 cr.

**Aparat de ras — automat.**Fox, fabricat veritabil de solingen, distins la multe esposiții, nu cere praxă.  
Tăierea eschisă. Lucru curat și comod. Scutesce de bóle de piele. Durabil și  
scutesce de spese.

O bucată fl. 3.—

Tăișul \*\*\* e din oțel strălucitor, celelalte părți din alpacca.

Un tăiș separat lângă el fl. 1.—

Se pot comanda la:

**POLLÁK SÁNDOR, reprezentantul principal.**

Budapesta, V. ker. Kálmán-utca 17.

Colectanților se espedează la 5 bucăți, unul gratis. [183] 28—30